

De geschiedenis van het Natuurhistorisch Museum Rotterdam

deel 11 Veranderingen en conflicten

J.G.B NIEUWENHUIS *

Het jaar 1969 was een jaar vol veranderingen. In de Diergaarde ontstond een personeelsconflict dat zo hoog opliep, dat de gemeente moest ingrijpen en het diergaardebesteding volkomen gewijzigd werd. Uit onvrede met deze situatie nam de directeur, dr A.C.V van Bommel, per 1 maart ontslag uit zijn functie en bedankte tevens als secretaris van het bestuur van de museumvereniging. En zo zat het bestuur ineens zonder secretaris en voorzitter, welke laatste in 1968 was overleden. Tijdens de algemene ledenvergadering werd dr J.C. de Keuning tot voorzitter gekozen. De nieuwe voorzitter was apotheker van beroep en zeer geïnteresseerd in plantkunde. Tot secretaris werd benoemd H.C. Bolk. Op 15 februari werd in het museum aan de Kastanjesingel een tentoonstelling geopend met als titel 'Vijf jaar werkgroep-activiteit' wegens het vijfjarig bestaan van de Vereniging Werkgroep voor Tertiaire en Kwartaire Geologie. De expositie trok 780 bezoekers.

W. Backhuys conservator

Op 1 juni 1969 vertrok de museumassistent A.W. Jansen naar Leiden, waar hij een betere functie kreeg bij het Rijksmuseum van Geologie en Mineralogie. In zijn plaats werd per 1 september R.O. Cossee benoemd. Op 30 september ging Landsman definitief met pensioen. Tot zijn opvolger werd benoemd drs W. Backhuys, daarvoor leraar in de biologie aan het Erasmiaans Gymnasium. Op 3 oktober werd door Bert Garthoff in het Dioramagebouw in de Diergaarde de tentoonstelling 'Zeiland rond de wereld' (de wereldzeiltocht van Bertus Zijdenbos) geopend. Deze tentoonstelling trok 12000 bezoekers. Op 13 december van dit jaar overleed het erelid J.A. Nooteboom, die als bestuurslid namens de gemeente en inspecteur van het onderwijs veel voor het museum had gedaan. In de Diergaarde werd onze vroegere voorzitter en oud-directeur van de Diergaarde ir F.S. Siewertsz van Reesema tijdelijk tot waarnemend directeur benoemd. Mijn vader was in de loop der jaren met Van Reesema bevriend geraakt en zij hadden de gewoonte om elke maand de lunch te gebruiken in het Hilton hotel, waar de problemen bij de Diergaarde en het museum ter sprake kwamen. Soms werden anderen hierbij uitgenodigd. Backhuys viel deze eer te beurt en ikzelf heb dat genoeg ook gehad. Via mijn vader hoorde ik dus allerlei zaken die je normaal gesproken niet ter

DR. J.C. DE KEUNING,
VOORZITTER IN DE
PERIODE 1969-1976.
[FOTO: ARCHIEF J.P DE
KEUNING]

WILLEM BACKHUYS,
CONSERVATOR VAN HET
NATUURHISTORISCH
MUSEUM ROTTERDAM IN
1969-1972, GEFOTO-
GRAFEERD IN 1970 MET
'DE RALREIGER VAN HET
SCHOLLEVAERSEILAND'.
[FOTO: ARCHIEF
NATUURMUSEUM]

*[J.G.B. Nieuwenhuis is oud-collectiebeheerder en nog steeds archivaris van de Vereniging Natuurmuseum Rotterdam]

ore kwamen. Zo waren Van Reesema en mijn vader van mening dat de museumdirecteur niet onder de diergaarde-directeur moest komen te staan, maar zelfstandig moest werken met het museumbestuur met een eigen begroting, goed te keuren door de gemeente. Helaas is van deze plannen niets terechtgekomen door het voortijdige vertrek van Van Reesema. Dit had tot gevolg dat er in de toekomst veel problemen zouden ontstaan.

De voornaamste aanwinsten voor het museum betroffen een waardevolle collectie land- en zoetwatermollusken van A.W. Janssen en een witsnuitdolfijn van het Dierenpark Wassenaar die bij Scheveningen was aangespoeld. Het museum te Leiden zou het skelet prepareren.

1970

Op 1 maart 1970 werd tot directeur van de Diergaarde benoemd ir D. van Dam, vroeger bedrijfsleider van enige vestigingen van de Heinekens Brouwerij in de tropen, van wie gezegd werd dat zijn humor soms tenderde naar het Tijl Uilenspiegel genre. Op dezelfde datum trad R.E. Hamstra in dienst van de diergaarde en kwam als assistent bij het museum. Hij was oorspronkelijk in dienst van de afdeling Sport en Recreatie van de gemeente Rotterdam, maar werd later gedetacheerd bij de Diergaarde. Hij zou zich moeten bezighouden met het bewerken van het museummateriaal en de uitbreiding daarvan. Met het oog op het toekomstige aquarium / museumgebouw hield het museumbestuur een enquête onder 36 verenigingen op natuurhistorisch gebied wegens het in dat gebouw gepland biologisch-educatief centrum. Helaas werd al spoedig duidelijk dat het aquariumproject op de lange baan werd geschoven wegens de financiële positie van de gemeente, die vond dat de sanering van de oude wijken belangrijker was. Er moest dus gezocht worden naar een andere oplossing. Die werd gevonden in de bouw van een nieuw kantoorgebouw voor de Diergaarde, waarin het museum tijdelijk onderdak zou kunnen vinden tot

ROB E. HAMSTRA WERD
AANGESTELD ALS
MUSEUMASSISTENT
IN 1970.
[FOTO: ARCHIEF
NATUURMUSEUM
ROTTERDAM]

dat het aquariumgebouw gereed was. Het zou moeten komen op de plaats van het huidige kantoor en de bouw zou in 1972 kunnen beginnen. De gemeente stond er niet afwijzend tegenover.

De nieuwe conservator Backhuys pakte de zaken voortvarend aan. In mei organiseerde het museum een vierdaagse excursie voor de Nederlandse Malacologische Vereniging en het Deutsche Malakozoologische Gesellschaft. Ik herinner mij nog dat er veel over te doen geweest is omdat het juist in de periode 10 tot 14 mei viel en men - met de herinnering aan de oorlogsjaren - niet bijzonder gesteld was op een vergadering met Duitsers. Derhalve moest de conservator aan alle Rotterdamse leden vragen of er iemand bezwaar tegen had, hetgeen niet het geval bleek te zijn. Voorts ging Backhuys met subsidie van Z.W.O. op expeditie naar de Canarische eilanden om voor het museum te verzamelen.

De aanwinsten stroomden dit jaar binnen. Zo ontving het museum een bruikleen van de heer G. Pel, bestaande uit 50 opgezette Nederlandse vogels en enige zoogdieren. Ook werd de uiterst belangrijke collectie Guillonard aangekocht die voornamelijk uit fossiele botten bestond. Ik heb W.F. Guillonard persoonlijk goed gekend. Vaak zijn we met hem mee geweest naar de Antwerpse havenbekkens om fossiele schelpen te verzamelen. Hij was een legendarische figuur, iemand die bij elke excursie bijzondere dingen vond. Zijn huis was een bezienswaardigheid. Langs de wanden van de grootste kamer stonden lange rijen manshoge mammoetbeenderen en allerlei schedels van fossiele dieren. In het midden stonden ladenkasten met vitrines met fossiele schelpen en biologische voorwerpen. Als controleur van de Raad van Arbeid ging hij per bromfiets alle aannemers van baggerwerken langs en vroeg dan om fossielen. Op die manier kreeg

'DE BRUIKLEEN PEL'
(LINKS) EN DE
'COLLECTIE
GUILLONARD' MAKEN
NOG STEEDS DEEL UIT
VAN DE
MUSEUMCOLLECTIE.
[FOTO'S: JAAP VAN LEEUWEN]

hij een groot netwerk dat hem veel fossielen opleverde. Het is dan ook uiterst verheugend, dat deze bijzondere verzameling uiteindelijk in het museum is terechtgekomen. Een andere aankoop betrof een collectie mineralen van de heer Szegedi voor f 5150,- die geheel gefinancierd werd met subsidies van het Hulpfonds en Volkskracht. Voorts kreeg men een deel van het Kabinet Van Deinse in bruikleen van het Erasmiaans Gymnasium. En dan was er nog de schenking van mejuffrouw Zellenrath van haar schelpenverzameling en die van B. van der Most uit Schiedam, bestaande uit 500 landslakken uit Hawaï. Tenslotte verwierf het museum nog een aantal geprepareerde zoetwatervissen van F. du Mez die belofde voor het museum alle Nederlandse zoetwatervissen te zullen leveren. Oud-conservator Landsman werd dit jaar benoemd tot ridder in de orde van Oranje Nassau wegens zijn jarenlange verdiensten voor het museum.

Van Dam versus Backhuys

Op 7 maart 1971 overleed mr H. Lambert, de vertegenwoordiger van de Diergaarde in het museumbestuur. Zijn opvolger werd dr. A. Scheygrond. Het plan voor het nieuwe kantoorgebouw in de Diergaarde werd ernstig vertraagd door de afbraak van de bouwvallig geworden uitkijktoren, waarvoor nieuwe voorzieningen moesten worden getroffen. Al vrij gauw ontstonden er meningsverschillen tussen de conservator en de directeur van de Diergaarde over het beheer van het museum. Deze laatste stelde zich op het standpunt, dat het museum reeds geruime tijd een functioneel, administratief en financieel onderdeel van de Diergaarde was geworden. Het beheer over de collecties berustte bij hem, waarvoor hij een conservator kon aanstellen, waarbij deze laatste volledig verantwoordelijk schuldig was aan de directeur. De problemen ontstonden toen de conservator zelfstandig de collectie Guillonard had gekocht zonder dit tevoren met de directeur te bespreken. Backhuys verdedigde zich met het feit dat hij onmid-

dellijk moest beslissen en dat deze verzameling talloze zeldzaamheden bevatte. Waarop Van Dam antwoordde: "wat zeldzaam is, bepaal ik". In plaats een dergelijk initiatief toe te juichen, stond Van Dam op zijn strepen en hiermede begonnen de moeilijkheden. Niettemin bleven de aanwinsten binnen komen. Verworven werd de biologische bibliotheek van de heer G. van Melzen, 200 boeken en separaten op malacologisch gebied van wijlen F.J. Janssen en een afgietsel van een witsnuitdolfijn uit Leiden, welk dier op 14 februari 1965 bij Katwijk aan Zee gestrand was. Tenslotte werd het gehele Kabinet Van Deinse welwillend afgestaan door het Erasmiaans Gymnasium.

De collectie Nieuwenhuis

Intussen speelden er ook nog de problemen over de collectie Nieuwenhuis. Mijn vader had van Landsman vernomen dat het museum van plan was een paar collecties fossiele schelpen te ruilen met het Rijksmuseum van Geologie en Mineralogie te Leiden. Inderdaad hadden in 1970 besprekingen daarover plaats. 'Leiden' wilde het materiaal uit de boringen van Rijkswaterstaat hebben evenals alle fossiele schelpen uit het Mioceen van Dingden en Miste tegen een eventuele ruil van andere fossielen en gesteenten. Uiteindelijk ging dit niet door. Maar dit betekende wel dat mijn vader begon te twijfelen of zijn grote verzameling tropische vlinders, die hij aanvankelijk voor het museum bestemd had, daar wel in goede handen was. Ook vond hij dat de collectie niet goed werd onderhouden. Het bestuur trachtte hem op andere gedachten te brengen, maar dit lukte niet.

In het begin van 1972 bracht de voorzitter van het Diergaardebestuur prof. dr M.W. van Hof een bezoek aan de verzameling Nieuwenhuis en vond deze uiterst belangwekkend maar te mooi voor het huidige museum. Er zou een half-time academicus voor nodig zijn als conservator en dat was voor het museum onmogelijk. Hij stelde voor om mee te werken aan de overplaatsing van de verzameling naar het Rijksmuseum van

Natuurlijke Historie te Leiden, zoals mijn vader dat graag wilde. Een probleem hierbij was, dat de verzameling was aangevuld met vlinders uit het museumbezit en daarmee een geheel vormde. Bovendien waren de laden door het museum aangeschaft met financiële steun van de Diergaarde en andere subsidiegevers: ongeveer 700 dozen met een vervangingswaarde van circa f 50.000,-. Aangezien er geen tijd meer was om alles te scheiden en over te prikken, moest dus de complete verzameling naar Leiden worden overgebracht. In de rumoerige ledenvergadering van 9 maart 1972, waarin onder meer werd voorgesteld het museumaandeel te ruilen voor andere insecten, werd het voorstel om de verzameling tenslotte in zijn geheel naar Leiden te brengen aangenomen. Op een vraag van het lid van Oosterhout welke motieven mijn vader had om zijn collectie naar Leiden over te brengen, antwoordde de voorzitter, dat mijn vader meende, dat onder de huidige leiding van het museum het wetenschappelijk beheer over zijn collectie niet was gewaarborgd. Verder had hij bezwaar tegen de exploitatie van het museum door de Diergaarde en tegen het feit dat twee bestuursleden van de vereniging werkzaam waren bij de Heinekens Brouwerij en ook de directeur van de Diergaarde van Heineken afkomstig was. Het bestuur had bij herhaling getracht deze motieven te ontzenuwen, doch zonder succes. Er werd een commissie benoemd, bestaande uit de heren F.C.J. Fischer, H. Landsman en drs J.A.W. Lucas, die moest toezien op de ruil en op de terugkeer van de insectenladen. Uiteindelijk zag 'Leiden' af van de ruil en werden de vlinders uit het museumbezit geleidelijk terug gezonden, nadat mijn vader had uitgezocht welke vlinders aan het museum behoorden. In de loop der jaren kwamen de laden met ombouw ook weer terug. Het is hier niet de plaats om uitvoerig in te gaan op het ontstaan en het verloop van deze uiterst belangrijke verzameling; te zijner tijd zal ik hieraan in Straatgras een afzonderlijk artikel wijden.

Naar de Diergaarde

Toenemende communicatieproblemen tussen conservator Backhuys en de directeur van de Diergaarde deden eerstgenoemde besluiten zijn functie per 1 augustus 1972 neer te leggen. In de notulen van de ledenvergadering van 26 september valt te lezen dat het bestuur zich in de afgelopen tijd uitvoerig had beraden over een voorstel van het diergaardebestuur om de collecties en de bibliotheek van het museum, die thans nog waren ondergebracht in het pand aan de Kastanjesingel, over te brengen naar de Diergaarde. De Diergaarde stelde hiervoor beschikbaar: "(1) Een solide houten gebouw van ongeveer 200 m² vloeroppervlak, thans staande in Leidschendam en gediend hebbende als bouw bureau ten behoeve van het winkelcentrum Leidsenhage. (2) Enkele kelderruimten onder de Rivièrahal met een nuttig vloeroppervlak van circa 150 m² die geheel gerestaureerd zouden worden. (3) De kelderruimten onder het diorama-gebouw met een nuttig vloeroppervlak van circa 150 m², welke ruimte na restauratie dienst kan doen als opslagruimte voor tentoonstellingsmateriaal."

De exploitatie van het gebouw aan de Kastanjesingel was door zijn excentrische ligging en daardoor gering bezoek uiterst onrendabel. Het toezicht en het beheer zou aanzienlijk verbeterd kunnen worden indien beide onderdelen van het museum (de diorama's en de collectie) samengevoegd zouden worden op één terrein. Het was bedoeld als tijdelijke huisvesting voor een periode van drie jaar. Volgens de begroting van de Diergaarde bedroeg het exploitatiekort voor 1972 een bedrag van f 104.000,- waarbij nog f 14.000,- bijkwam voor de huur van het pand aan de Kastanjesingel. Het lid Van Oosterhout vroeg of het juist was dat de Diergaarde een eigen Natuurhistorisch museum wilde gaan oprichten indien ons museum los zou komen te staan van de Diergaarde. De voorzitter antwoordde hem dat de voorzitter van het bestuur van de Diergaarde zich inderdaad in die zin had uitgelaten. Tijdens de algemene ledenvergadering werd schrijver

dezes op voordracht van het erelid F.C.J. Fischer tot bestuurslid gekozen. Helaas overleed Fischer nog dat jaar, op 18 oktober 1973.

In april 1973 vond de verhuizing van de Kastanjesingel naar de Diergaarde plaats. In het noodgebouw werden de vogels, zoogdieren en insecten ondergebracht, de laatsten in een afzonderlijk afgesloten vertrek. De schelpen en fossiele botten werden in de kelder van het Dioramagebouw opgeborgen en de bibliotheek in een afgesloten ruimte in dat gebouw. Aangezien er niemand reageerde op de advertenties die de Diergaarde had laten plaatsen voor een conservator, besloot de Diergaarde om drs S.J. Tinkoczy te benoemen tot waarnemend-conservator. Tevens werd kennisgemaakt met de nieuwe vertegenwoordiger van de gemeente, de inspecteur bij het onderwijs drs R.M. de Waay. Op 12 december van dit jaar werd het nieuwe tijde-

lijke onderkomen van het museum officieel geopend door voorzitter De Keuning.

Een incident en diefstal

In 1974 vertrok de museumassistent R.O. Cossee. Op 25 maart werd ondergetekende benoemd tot penningmeester wegens vertrek van de vorige functionaris drs G.L. Rinkel. Ook trad ing. J. Goudswaard op als waarnemend voorzitter omdat dr J.C. de Keuning langdurig ziek was. Tijdens de ledenvergadering bracht de inspectiecommissie verslag uit van haar bevindingen onder dankzegging van het bestuur. Er deed zich een incident voor toen het lid Van Oosterhout een serie foto's op tafel wierp van beschadigde vlin- dersen uit de Nederlandse verzameling. Volgens hem was de inspectiecommissie van nul en generlei waarde. Het bestuur antwoordde dat de commissie slechts steek-

DE VERHUIZING VAN HET
PAND AAN DE
KASTANJESINGEL NAAR
DIERGAARDE BLIJDORP
IN APRIL 1973.
[FOTO: ARCHIEF NATUUR-
MUSEUM ROTTERDAM]

proeven kon nemen en geen tijd had om de hele collectie lade voor lade door te menen. Achteraf bleek dat Van Oosterhout zich wederrechtelijk toegang had verschaft tot het afgesloten vertrek met de insectenverzameling en daar op zijn gemak alle laden systematisch had doorgenomen en foto's had gemaakt. Later zou blijken dat dit muisje nog een staartje zou hebben. Het nieuwe onderkomen van het museum werd dit jaar door 23.000 bezoekers bezocht, een groot verschil met de Kastanjesingel.

Helaas bleken er aan het nieuwe onderkomen vele bezwaren te kleven zoals de brandveiligheid, de klimaatbeheersing en de inbraakgevoeligheid. Dit bleek al spoedig toen in mei van dit jaar werd ingebroken, waarbij 18 vogels werden buitgemaakt, waaronder de krekeltzanger uit de collectie Eykman, een diefstal die niet door de Diergaarde werd gemeld. Naderhand bleek dat een bewaker jongens van 15-16 jaar op een zondag de binnenraamsluiting omhoog zag duwen, waarna blijkbaar de diefstal had plaatsgevonden. Het voetplankje van de krekeltzanger werd later in de tuin gevonden.

Gekonkel

In 1975 werd bij besluit van de ledenvergadering een vertegenwoordiger van de afdeling Rotterdam van de Nederlandse Natuurhistorische Vereniging in het bestuur opgenomen in de persoon van C.J. van Dijk. De waarnemend-conservator drs S.J. Tinkoczy nam ontslag uit zijn functie. Er werd een begin gemaakt met het op kaart zetten van het herbarium, hetgeen geverifieerd werd door dr J.C. de Keuning. Ook stelde de Diergaarde een plan op voor een stenen museumgebouw in verband met een renovatieplan van de Diergaarde dat gepland was voor 1978. Het museumbestuur stelde een programma van eisen voor de definitieve huisvesting op, mede als voorloper voor een later uit te brengen beleidsnota. Begin december werd de voorzitter gebeld door Diergaarde-directeur Van Dam met de mededeling dat een bestuurslid privé een verzoek had gedaan bij de Dienst van Bouw- en Woning-toe-

DE TIJDELIJKE
HUISVESTING VAN HET
NATUURHISTORISCH
MUSEUM ROTTERDAM IN
EEN HOUTEN
NOODGEBOUW IN
DIERGAARDE BLIJDORP,
IN 1973.
[FOTO'S: UIT BLIJDORP-
GELUIDEN 24 (3-4): 8]

zicht om de tijdelijke vergunning van het houten noodgebouw niet te verlengen. De directeur was hier zeer ontdaan over en zei als professor Van Hof dit zou horen, er voor het museum een zeer onaangename situatie zou ontstaan. Bij nader onderzoek bleek dat ing. J. Goudswaard, met medeweten van secretaris Bolk, het verzoek bij Bouw- en Woningtoezicht had gedaan. Van Dam was woedend en legde Goudswaard een toegangsverbod op voor een jaar voor het betreden van de Diergaarde.

Collectie-adviseurs

In 1976 overleed na een langdurige ziekte voorzitter dr J.C. de Keuning evenals oud-voorzitter en erelid ir F.S. Siewertsz van Reesema. De Diergaarde trok de vacature van conservator in wegens bezuiniging, en omdat de gehele zorg voor het museum nu uitsluitend kwam te berusten bij de museumassistent Hamstra besloot het bestuur tot instelling van collectie-adviseurs die ieder op hun gebied een adviserende taak kregen bij het beheer en de verzorging van de collecties. Hiervoor fungeerden de volgende personen: drs C. Gielis voor de Nederlandse microlepidoptera; ing. J. Goudswaard voor de vogels en de zoogdieren; H. Landsman voor de Nederlandse macro-Lepidoptera en de Trichoptera; J.P. van Lith voor de Hymenoptera; drs J.A.W. Lucas voor de niet-Nederlandse Lepidoptera en de overige insecten en tenslotte J.G.B. Nieuwenhuis voor de Mollusca. Dit had tot gevolg dat de inspectiecommissie werd opgeheven. Wegens het clandestiene bezoek van Van Oosterhout in 1974 aan het museum

besloot Van Dam, dat niemand meer de wetenschappelijke verzamelingen mocht bezoeken zonder een door hem persoonlijk ondertekend passe-partout.

In 1977 moest worden uitgezien naar een nieuwe voorzitter. Na onderling bestuursberaad viel de keuze tenslotte op de vroegere penningmeester drs G.L. Rinkel, directeur van de Heinekens Brouwerij en met interesse voor de ethologie van vogels, labyrintvissen en honingbijen. Dat stuitte al direct op problemen, want Rinkel wilde alleen voorzitter worden als het bestuur zich ten doel zou stellen het museumbezit binnen een redelijke termijn geheel binnen de sfeer van de Diergaarde zou brengen. Daar voelde het bestuur natuurlijk niets voor en uiteindelijk liet Rinkel deze eisen vallen, waarna hij alsnog tot voorzitter kon worden benoemd. Op 26 april van dit jaar overleed oud-voorzitter en erelid mijn vader E.J. Nieuwenhuis, evenals het lid P. van Vollenhoven Sr. Aangezien de vereniging dit jaar 50 jaar bestond,

PROGRAMMA VAN EISEN VOOR DE DEFINITIEVE HUISVESTING

6. collectieruimte: 418 10 x 12 = 120 m² - totaal 200 m², voor:

- de entomologische verzameling, 2 ruimten,
- de Nederlandse vogels en kleine zoogdieren,
- de zooloogische verzameling, de fossielen en de geologische voorwerpen, 3 ruimten

Aan elke van deze ruimten worden andere eisen gesteld t.a.v. temperatuur, vochtigheidsgraad, enz. De ruimten moeten daarom afzonderlijk zijn. Bovendien dient de ruimte uit deze ruimten gevend te worden.

7. expositieruimte voor vaste exposities. Oppervlakte 15 x 12 = 180 m², zo weinig mogelijk deelsloft.

8. atelier, geschikt in een technische werkruimte voor het prepareren van het materiaal voor de wetenschappelijke collecties, en een technische werkruimte voor het voorbereiden van tentoonstellingen, enz. Oppervlakte totaal 5 x 12 = 60 m². Tevens te gebruiken als practicumruimte.

9. bergplaats voor tentoonstellingsmateriaal. Oppervlakte 10 x 12 = 120 m².

10. magazijnruimte, oppervlakte circa 3 x 6 = 18 m².

11. bibliotheek, oppervlakte 5 x 12 = 60 m².

12. werkruimte met wasserij, voor:

- de conservator, oppervlakte 5 x 6 = 30 m²,
- 2 assistenten elk één kamer 3 x 6 = 18 m² x 2 = 36 m²
- honoraire medewerkers 3 x 6 = 18 m². Totaal 126 m².

13. vergaderplaats voor 40 - 50 personen, naar vergaderingen op de vergadering van de Wetenschappelijke vereniging, tentoonstellingen, enz. Oppervlakte 10 x 12 = 120 m², met bestuurtafel, demonstratietafel, vast projectiescherm, stralingsbord enz.

14. toilet(s), garderobe, pantry, verkleedruimte, enz. Afgevoerd 80 m².

P.M. expositieruimte voor vlammende exposities, tentoonstellingen, enz. Oppervlakte 20 x 12 = 240 m², gekoeld dat deze voorzijde ondergeschikt blijft in het stroomgebouw van Diergaarde Blijdorp.

Deelname totale vloeroppervlakte:

6 collectieruimte	200 m ²
vaste expositieruimte	180 -
atelier voor prepareren enz.	60 -
bergplaats tentoonstellingsmateriaal	120 -
magazijnruimte	18 -
bibliotheek	60 -
werkruimte	96 -
vergaderplaats, verenigingscentrum	120 -
café, toilet, garder., pantry	80 -
Totaal	1000 m ²

P.M. expositieruimte voor vlammende tentoonstellingen, minimaal 200 m²

1-12-1975

PROGRAMMA VAN EISEN
VOOR DE DEFINITIEVE
HUISVESTING IN DE
DIERGAARDE,
OPGESTELD IN 1975.
[GEMEENTEARCHIEF
ROTTERDAM]

werd dit feit herdacht met een jubileum-bijeenkomst in de Diergaarde. Ongeveer 50 personen woonden deze bijeenkomst bij.

Hulpfonds gered

In de plannen voor de huisvesting van het museum kwam dit jaar een iets duidelijker lijn toen het diergaardebestuur het bestuur van de vereniging het voorstel deed om de zuidoostelijke inham tussen de Rivierahal en de tropenkas te overkluizen en te bestemmen voor expositieruimte, waarbij het houten gebouw voorlopig als bewaarruimte gehandhaafd moest blijven.

Zoals bekend, voerde het dagelijks bestuur van de vereniging ook het beheer over het Hulpfonds en tijdens een vergadering stelde voorzitter Rinkel voor om het kapitaal van het fonds ter beschikking te stellen van de Diergaarde als bijdrage van de vereniging aan de toekomstige overkluizing. Ik schrok mij een ongeluk, want daar was het fonds niet voor bedoeld. Enerzijds ontving Landsman een bijdrage als aanvulling op zijn pensioen en anderzijds werd het gebruikt voor de aankoop van boeken enz. In het bestuur over het fonds was ik als penningmeester in de minderheid want Rinkel en Bolk stemden voor. Ik besprak dit schrikbeeld met enige schelpenvrienden die ook lid waren van de vereniging. Samen kwamen we tot een oplossing, want in de statuten van het fonds werd gesproken over het lid worden van begunstigers. Tot nu toe was dat er maar één, namelijk Landsman, die het fonds in 1946 had opgericht. Onmiddellijk meldde zich een tiental begunstigers als lid aan en het fonds was gered. Voorzitter en secretaris konden deze aanwas niet verhinderen, maar waren danig in hun wiek geschoten.

Beleidsnota

Mede op basis van de nota 'Naar een nieuw museumbestel' van het Ministerie van C.R.M., werkte het bestuur een beleidsnota uit voor de toekomstige ontwikkeling van het museum. In deze nota werden de diverse functies van het museum in hun onderlinge samenhang behandeld mede in relatie tot de samenwerking met de Diergaarde.

HET PASSE-PARTOUT DAT
J.G.B. NIEUWENHUIS IN
1976 TOEGANG VER-
SCHAFTTE TOT DE WETEN-
SCHAPELLIJKE COLLECTIES
VAN HET MUSEUM.
[ARCHIEF J.G.B.
NIEUWENHUIS]

Op verzoek van het lid Karels zouden voortaan de notulen van de vorige ledenvergadering worden meegestuurd met de convocatie voor de volgende vergadering. Tot nu toe werden de notulen uitsluitend door de secretaris voorgelezen tijdens de jaarvergadering. Er werd ook nog door een delegatie uit het bestuur een kennismakingsbezoek gebracht aan de nieuwe wethouder van Sport en Recreatie, drs R. den Dunnen. Bij deze gelegenheid werden de doelstellingen en taken van het museum besproken en toegelicht. Door de Diergaarde werd dr L.E.M. de Boer belast met de supervisie over het museum. Voorts brachten de collectieadviseurs een gezamenlijk inspectierapport uit over de onder hun beheer staande verzamelingen.

In 1978 werd een commissie ingesteld die de inrichting van een expositieruimte in de toekomstige overkluizing moest voorbereiden. In deze werkgroep werden drie stafleden van de Diergaarde en drie bestuursleden van de vereniging benoemd. De leden hadden zich georiënteerd over de modernste expositietechnieken en de wijze waarop een zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt kon worden van de betrekkelijk beperkte ruimte. Voor wat de financiering van de bouw betrof, bleef de hoop gevestigd op een spoedig besluit van het gemeentebestuur. Voorts werd besloten de verenigingsbibliotheek over te brengen naar de Diergaardebibliotheek. Het ledental van de vereniging schommelde in de jaren zeventig tussen de 90 en 97 personen.

Onder het voorzitterschap van Rinkel heb ik het niet gemakkelijk gehad. Hoewel ik als penningmeester tot het dagelijks bestuur behoorde, werd ik overal buitengehouden. Op mijn brieven met voorstellen aan de voorzitter kreeg ik nimmer antwoord. Het feitelijke bestuur werd uitgeoefend door het driemanschap Rinkel, Bolk en Goudswaard. Meermalen heb ik overwogen op te stappen, ware het niet, dat zowel mijn vader als een aantal verontruste leden van de vereniging mij op het hart drukten vooral te blijven, zodat men in ieder geval te weten kon komen, wat er achter de schermen werd uitgebroed.[] (wordt vervolgd)

DE UITNODIGING VOOR
DE JUBILEUMBIIJENKOMST
TER GELEGENHEID VAN
HET 50-JARIG BESTAAN
VAN DE VERENIGING IN
1977.
[GEMEENTEARCHIEF
ROTTERDAM]

